

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Розпорядження начальника
Чернігівської обласної
військової адміністрації
03 січня 2024 року № 3**

ОБЛАСНА ПРОГРАМА

**збереження пам'яток архітектури місцевого значення
Чернігівської області на 2024 рік**

м. Чернігів, 2024 рік

ЗМІСТ

	стор.
1 Паспорт Обласної програми збереження пам'яток архітектури місцевого значення Чернігівської області на 2024 рік	3
2 Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма	4
3 Мета Програми	6
4 Шляхи розв'язання проблеми, фінансове забезпечення Програми	6
5 Завдання Програми	7
6 Очікувані результати виконання Програми	7
7 Контроль за ходом виконання Програми	7

Додаток 1. Ресурсне забезпечення Обласної програми збереження пам'яток архітектури місцевого значення Чернігівської області на 2024 рік

Додаток 2. Напрями діяльності та заходи Обласної програми збереження пам'яток архітектури місцевого значення Чернігівської області на 2024 рік

1. Паспорт Обласної програми збереження пам'яток архітектури місцевого значення Чернігівської області на 2024 рік

1.	Ініціатор розроблення Програми	Чернігівська обласна державна адміністрація
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади про розроблення Програми	Розпорядження начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 08.12.2023 № 806 «Про розроблення проєкту Обласної програми збереження пам'яток архітектури місцевого значення Чернігівської області на 2024 рік»
3.	Розробник Програми	Управління містобудування та архітектури Чернігівської обласної державної адміністрації
4.	Відповідальні виконавці Програми	Управління містобудування та архітектури Чернігівської обласної державної адміністрації, Управління капітального будівництва Чернігівської обласної державної адміністрації, Департамент сім'ї, молоді та спорту Чернігівської обласної державної адміністрації
5.	Учасники Програми	Управління містобудування та архітектури Чернігівської обласної державної адміністрації, Управління капітального будівництва Чернігівської обласної державної адміністрації, Департамент сім'ї, молоді та спорту Чернігівської обласної державної адміністрації, благодійники, спонсори
6.	Термін реалізації програми	2024 рік
7.	Перелік бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми	Обласний бюджет
8.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, усього:	12527,258 тис.грн
	у тому числі:	
8.1.	коштів обласного бюджету	967,258 тис.грн
8.2.	Інші кошти, не заборонені чинним законодавством	11560,000 тис.грн

2. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

Стаття 54 Конституції України передбачає, що держава забезпечує збереження та охорону культурної спадщини. Відповідно, органи державної влади та органи місцевого самоврядування створюють належні умови щодо збереження та охорони культурної спадщини на місцях. Розбудова системи державного устрою України, повноцінної системи державної влади створюють відповідні умови щодо збереження національної культурної спадщини.

Обласна програма збереження пам'яток архітектури місцевого значення Чернігівської області на 2024 рік (далі – Програма) розроблена на підставі Закону України «Про охорону культурної спадщини».

У Чернігівській області під охороною держави перебуває 310 пам'яток архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва, з них: національного значення – 135, місцевого значення – 175. На балансі Управління містобудування та архітектури Чернігівської обласної державної адміністрації перебуває 86 пам'яток архітектури національного та місцевого значення.

Внаслідок збройної агресії російської федерації на території України та, зокрема, на території Чернігівської області різних видів пошкоджень та руйнувань зазнали 43 пам'ятки архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва національного та місцевого значення Чернігівської області, серед яких пам'ятки архітектури місцевого значення – «Губернська земська управа», охоронний № 2-Чг, «Кінотеатр ім. Щорса», охоронний № 76-Чг в м. Чернігів та «Воскресенська церква», охоронний № 73-Чг в с. Лукашівка Чернігівського району.

В умовах воєнного часу головною метою збереження об'єктів культурної спадщини є проведення протиаварійних та невідкладних консерваційних робіт на пошкоджених пам'ятках архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва.

З метою недопущення подальшого руйнування пам'яток архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва Програмою передбачаються заходи з проведення протиаварійних та невідкладних консерваційних робіт на пам'ятках архітектури місцевого значення – «Губернська земська управа», охоронний № 2-Чг, «Кінотеатр ім. Щорса», охоронний № 76-Чг в м. Чернігів та «Воскресенська церква», охоронний № 73-Чг в с. Лукашівка Чернігівського району.

«Губернська земська управа» – пам'ятка архітектури місцевого значення, розташована за адресою: вул. Шевченка, 7, м. Чернігів, охоронний № 2-Чг, взята на облік рішенням облвиконкому від 26.03.1984 № 118.

Будівля пам'ятки архітектури була пошкоджена внаслідок акту агресії російської федерації, скоєного 19.08.2023 по Чернігівському обласному академічному українському музично-драматичному театру ім. Т.Г.Шевченка.

В результаті дії вибухової хвилі, пошкоджень та деформацій зазнали велика кількість вікон та дверей будівлі.

На головному фасаді в карнизній частині спостерігається руйнування окремих деталей бетонних кронштейнів, тріщини в монолітній залізобетонній консольній плиті.

На дворовому фасаді наявні вертикальні тріщини (візуально, після удару, розширилися). На поверхні штукатурки спостерігаються окремі тріщини та вибоїни, сліди підтікання, місцями відшарування та відпадання штукатурки стін, цоколя та карнизу. На даху наявні 5 отворів, а також пошкоджено скло на 4 віконних блоках.

На нижніх поверхнях балконів сліди зволоження, протікання, місцями руйнування захисного шару з оголенням арматури, що свідчить про руйнування покриття підлог та гідроізоляції балконів. З боку дворового фасаду в місцях розташування металевих консольних балконних балок, на поверхні цегляних стін спостерігаються сліди вогкості, вивітрювання розчину зі швів, послаблення цегляної кладки.

Пам'ятка потребує проведення протиаварійних робіт.

«Кінотеатр ім. Щорса»— пам'ятка архітектури місцевого значення, розташована за адресою: вул. Магістратська, 3, м. Чернігів, охоронний № 76-Чг, взята на облік розпорядженням голови Чернігівської обласної державної адміністрації від 09.02.1996 № 91.

Будівля кінотеатру має важливе значення в архітектурній композиції історичного ареалу та входить до ансамблю будівель, розташованих на центральній площі міста Чернігова. Фасад та план будівлі виконано у стилі українського бароко.

28 лютого 2022 року, під час бойових дій, поряд з будівлею кінотеатру впала бомба, повністю зруйнувавши фундамент, стіни та дах червоного залу з боку внутрішнього двору. Фронтальна стіна та стіна червоного залу, яка зорієнтована вздовж вулиці Магістратської, через порушення цілісності конструкції знаходяться в аварійному стані. Також значних руйнувань зазнав дах над приміщеннями кафе, трансформаторної, вбиралень та блакитного залу.

Пам'ятка потребує проведення невідкладних консерваційних робіт.

«Воскресенська церква» — пам'ятка архітектури місцевого значення, розташована в с. Лукашівка Чернігівського району, охоронний № 73-Чг, взята на облік рішенням облвиконкому від 26.06.1989 № 130.

Будівля розташована в центральній частині села неподалік від головної вулиці. Територія обмежена з трьох боків - західного, східного та північного – зеленими насадженнями, від півдня – сільською вулицею. Споруда добре оглядається зусібіч та відіграє роль локального акценту в оточуючій забудові.

Під час проведення бойових дій церква була перетворена російською армією на склад зброї та боєприпасів, також у ній розташовувався штаб військових. 22 березня 2022 року відбувся обстріл території церкви, церква була майже повністю зруйнована – зруйновані двері та вікна, повністю зруйноване внутрішнє оздоблення, частково зруйнована покрівля, відсутній купол на одній вежі, пошкоджені стіни.

Пам'ятка потребує проведення невідкладних протиаварійних консерваційних робіт.

3. Мета Програми

Основною метою Програми є збереження пам'яток архітектури місцевого значення Чернігівської області, які зазнали пошкоджень та руйнувань внаслідок збройної агресії російської федерації.

4. Шляхи розв'язання проблеми, фінансове забезпечення Програми

Шляхи збереження пам'яток архітектури місцевого значення Чернігівської області, які зазнали пошкоджень та руйнувань внаслідок збройної агресії російської федерації у 2024 році:

1) проведення протиаварійних робіт, у тому числі виготовлення науково-проектної документації на протиаварійні роботи та проходження експертизи на пам'ятці архітектури місцевого значення – «Губернська земська управа» в м. Чернігів;

2) проведення невідкладних консерваційних робіт на частині пам'ятки архітектури місцевого значення – «Кінотеатр ім. Щорса» в м. Чернігів;

3) проведення невідкладних протиаварійних консерваційних робіт, у тому числі виготовлення науково-проектної документації на невідкладні протиаварійні консерваційні роботи та проходження експертизи на пам'ятці архітектури місцевого значення – «Воскресенська церква» в с. Лукашівка.

Фінансування Програми здійснюється за рахунок коштів обласного бюджету у межах асигнувань, які виділяються органам виконавчої влади з урахуванням завдань, передбачених Програмою, а також інших коштів, не заборонених чинним законодавством. Ресурсне забезпечення Програми зазначене в додатку 1.

Обсяг фінансування Програми на 2024 рік за рахунок коштів обласного бюджету складає 967,258 тис. грн та інших коштів, не заборонених законодавством – 11560,000 тис. грн. Головними розпорядниками коштів є Управління містобудування та архітектури Чернігівської обласної державної адміністрації, Управління капітального будівництва Чернігівської обласної державної адміністрації, Департамент сім'ї, молоді та спорту Чернігівської обласної державної адміністрації.

Відповідальні виконавці Програми – Управління містобудування та архітектури Чернігівської обласної державної адміністрації, Управління капітального будівництва Чернігівської обласної державної адміністрації, Департамент сім'ї, молоді та спорту Чернігівської обласної державної адміністрації.

Орієнтовний обсяг фінансування Програми на 2024 рік складає 12527,258 тис. грн та може коригуватися під час її виконання в залежності від потреби, фінансових можливостей обласного бюджету та з дотриманням вимог ст. 85 Бюджетного кодексу України. Напрями діяльності та заходи викладені в додатку 2.

5. Завдання та заходи Програми

Основним завданням Програми є забезпечення виконання в області Закону України «Про охорону культурної спадщини» та збереження пам'яток архітектури місцевого значення Чернігівської області, які зазнали пошкоджень та руйнувань внаслідок збройної агресії російської федерації.

Завданнями та заходами Програми є:

1) забезпечення проведення протиаварійних робіт, у тому числі виготовлення науково-проектної документації на протиаварійні роботи та проходження експертизи на пам'ятці архітектури місцевого значення – «Губернська земська управа» в м. Чернігів;

2) забезпечення проведення невідкладних консерваційних робіт на частині пам'ятки архітектури місцевого значення – «Кінотеатр ім. Щорса» в м. Чернігів;

3) забезпечення проведення невідкладних протиаварійних консерваційних робіт, у тому числі виготовлення науково-проектної документації на невідкладні протиаварійні консерваційні роботи та проходження експертизи на пам'ятці архітектури місцевого значення – «Воскресенська церква» в с. Лукашівка;

4) забезпечення умов для стабільного та ритмічного фінансування робіт, передбачених Програмою, за рахунок коштів обласного бюджету.

6. Очікувані результати виконання Програми

Виконання Програми забезпечить реалізацію державної політики у сфері охорони культурної спадщини, сприятиме збереженню пам'яток архітектури місцевого значення «Губернська земська управа», «Кінотеатр ім. Щорса» та «Воскресенська церква».

Результативні показники виконання напрямів діяльності та заходів Програми, які дозволять провести оцінку ефективності виконання її завдань і заходів та здійснювати моніторинг досягнення запланованих цілей, викладені в додатку 2.

7. Контроль за виконанням Програми

Управління містобудування та архітектури Чернігівської обласної державної адміністрації здійснює моніторинг виконання заходів Програми та підготовку звітів відповідно до розпорядження голови Чернігівської обласної державної адміністрації від 05.05.2016 № 245 «Про Порядок розроблення регіональних цільових програм, моніторингу та звітності про їх виконання».

В. о. начальника Управління
містобудування та архітектури
Чернігівської обласної
державної адміністрації

Сергій КУРЕНЯ